

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: קְדָשִׁים

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:47

עֲרַשׁ"ק כו' נִיסוֹן תשע"ד (26.4.14)

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:57 ר"ת 20:37

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

בְּנֵי צִיּוֹן

"קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ"

עַל הַפְּתוּב (ט', ב), "קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ", פֶּרֶשׁ הָרַב הַקְּדוֹשׁ, אִישׁ הָאֱלֹקִים, רַבֵּי אֹרֵי מְסֻרְעֵלִיסק זיע"א, וְאָמַר: הִנֵּה, כְּתוּב בַּגְּמָרָא (נִידָה ל"א): "...שְׁלֹשָׁה שׁוֹתְפִין יֵשׁ בְּאָדָם: הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאָמוֹ – אָבִיו מְזַרְעֵ הַלְבָן, שְׁמֻמְנוּ (נוֹצְרִים) עֲצָמוֹת וְגִידִים וְצַפְרָנִים, וּמִחַ שְׁבִרָאֵשׁוּ וְלֶבֶן שְׁבָעִין. אָמוֹ מְזַרְעֵת אָדָם, שְׁמֻמְנוּ (נוֹצְרִים) עוֹר וּבָשָׂר וְשִׁעָרוֹת וְשַׁחֲוֹר שְׁבָעִין. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְנִשְׁמָה...".

אִם כֵּן, אֹמֵר הַשְּׂרָף רַבֵּי אֹרֵי מְסֻרְעֵלִיסק, חֲלָקוּ שֶׁל הַקַּב"ה בְּאָדָם הוּא הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא בְּוָדָאֵי בְּשִׁלְמוֹת. שֶׁהָרִי, הִיא חֲלָק מִמְנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ הַקְּדוֹשׁ מִכָּלֵם, וְכֵן גַּם כָּל מַעֲשָׂיו (וַיֵּשׁ לֹמֵר שֶׁזֶהוּ בִּיאֹר הַבְּרָכָה: "אֱלֹהֵי. נִשְׁמָה שְׁנַתֵּת בִּי טְהוּרָה הִיא". וּמִפְּרֶשׁ וְאוֹמֵר אֵת הַטַּעַם לְכַךְ שֶׁהִיא טְהוּרָה: שֶׁהָרִי, "אֵתָהּ בְּרָאָתָהּ. אֵתָהּ יִצְרָתָהּ. אֵתָהּ נִפְחָתָהּ בִּי" – כִּי הִיא חֲלָקוּ שֶׁל הַקַּב"ה. אִם כֵּן, בְּוָדָאֵי שֶׁהִיא טְהוּרָה, בְּלִי פְּגָם). וְאוֹלָם, חֲלָקִים שֶׁל הַהוֹרִים, הַגּוֹף הַגְּשָׁמִי, הַנִּמְשָׁךְ לְתַאוֹת הָעוֹלָם, אֵינּוּ בְּשִׁלְמוֹת, וְלִכֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְיָרָא מִצַּד הַגּוֹף, כְּדִי שֶׁלֹּא יִבִּיא אוֹתוֹ לִידֵי חֲטָא.

וְזֶהוּ שְׂאוֹמֵר הַקַּב"ה לָנוּ: "קְדָשִׁים תִּהְיוּ" – מִצַּד הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא חֲלָקוּ שֶׁל הַקַּב"ה אֵתֵם יְכוּלִים לְהִיטֵי קְדוּשִׁים, שֶׁהָרִי "כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם". אֲבָל "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ" – כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְפַחַד מִהַגּוֹף, שֶׁהוּא הַחֲלָק שֶׁל אָמוֹ וְאָבִיו, כְּדִי שֶׁזֶה לֹא יִמְשׁוֹךְ אוֹתוֹ לְתַאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, חֲלִילָה.

וְהִנֵּה, בְּרוּר לְכָל יִצִּיר חַי, שֶׁהַקַּב"ה הוּא זֶה שֶׁבְּרָא אֵת הָאָדָם – גַּם אֵת הַגּוֹף וְגַם אֵת הַנְּשֻׁמָּה – וְכִמוֹ שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים בְּנוֹסַח הַסְּלִיחוֹת "הַנְּשֻׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף פִּעֲלָךְ". שֶׁהָרִי, מִי יְכוּל לְבְרוּא בְּפוֹחוֹת עֲצָמוֹ אֲפִילוֹ גְּרָגִיר אֶחָד שֶׁל חוֹל? וְכִבֵּר אָמְרוּ חוֹ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יד', ט'): "(ש')עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שֶׁהָאָדָם נוֹשֵׁם, (הוּא) צָרִיךְ לְקַלֵּם (=לְהַלֵּל) לְבוֹרָא, מָאִי טַעְמָא (=וּמְדוּעַ)? (שְׁכָן, כְּתוּב) 'כָּל הַנְּשֻׁמָּה תִּהְלֵל יְהוָה'. (אֵל תִּקְרָא 'כָּל הַנְּשֻׁמָּה', אֱלָא) 'כָּל הַנְּשִׁימָה תִּהְלֵל יְהוָה'. אִם כֵּן, אֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שֶׁשְׁלֹשָׁה שׁוֹתְפִים יֵשׁ בִּיצִירַת הָאָדָם? הֲלֹא אֵין הָאָדָם מְסוּגָל לְנִשְׁוֹם אֲפִילוֹ נְשִׁימָה אַחַת בְּפוֹחוֹת עֲצָמוֹ. וְכָל שְׁכָן שְׂאֵינּוּ מְסוּגָל לְיִצְוֹר אֵת גּוֹף הוֹלֵד בְּפוֹחוֹת עֲצָמוֹ. אִם כֵּן, אֵיךְ אָמְרוּ חוֹ"ל: "שְׁלֹשָׁה שׁוֹתְפִין יֵשׁ בְּאָדָם: הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאָמוֹ?"

אֱלָא, שֶׁהַבְּאוֹר הוּא, שֶׁהַקַּב"ה, בְּגִדְל עֲנוּתוֹנוֹ, מַחְשִׁיב אֵת הָאֵב וְאֵת הָאֵם כְּאִילוֹ הֵם שׁוֹתְפִים לוֹ בִּיצִירַת הוֹלֵד, וְהֵם כְּבִיכוּל נוֹתְנִים לְאָדָם אֵת הַגּוֹף הַחוֹמְרִי.

אִם כֵּן, צְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עִמָּךְ עֲנִין זֶה: מְדוּעַ מַחְשִׁיב הַקַּב"ה אֵת הָאֵב וְהָאֵם כְּשׁוֹתְפִים לוֹ בִּיצִירַתוֹ שֶׁל הָאָדָם? וַיֵּשׁ לֹמֵר שֶׁזֶהוּ חֲסֵד גְּדוֹל וְנִפְלָא שֶׁעָשָׂה הַקַּב"ה עִמָּנוּ, לְהַחְשִׁיב אֵת הָאֵב וְהָאֵם כְּשׁוֹתְפִים שְׁלוֹ, כְּבִיכוּל, לְיִצִּירַת הַצְּאֲצָאִים. שְׁכָן, כִּידוּעַ לְהוֹרִים יֵשׁ אַחֲרֵיזוֹת גְּדוּלָה וְכִבְדָּה לְחַנֵּךְ אֵת צְאֲצָאֵיהֶם לְתוֹרָה וְלַעֲבוּדַת ה'. וְכִבֵּר אָמְרוּ חוֹ"ל (סוֹפָה נו'), עַל מְרִים בַּת בִּילְגָה, שֶׁהִיָּתָה מִמְשַׁפַּחַת כְּהֻנִּים, וְהַמִּירָה אֵת דָּתָהּ. וְכֹאֲשֶׁר שְׁמַעוּ חֲכָמִים דְּבַר זֶה קָנְסוּ אֵת כָּל מְשַׁמְרַת הַכְּהֻנִּים שֶׁל מְשַׁפַּחְתָּהּ, שֶׁלֹּא יְכוּלוּ לְבוֹא לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. וְתִמְהוּ שֵׁם חוֹ"ל, מְדוּעַ קָנְסוּ אֵת כָּל מְשַׁמְרַת הַכְּהֻנִּים עַל דְּבַר מְרִים בַּת בִּילְגָה שְׁחֲטָאָה? וְכִפִּי לְשׁוֹן הַגְּמָרָא "מִשׁוּם בְּרֵאָתָהּ קָנְסִינָן לִיהָ לְדִידֵיהָ" (=בְּגִלְלַת הַבַּת צְרִיכִים אָנוּ לְקַנּוֹס אֵת הַהוֹרִים). וּמִתְרַץ שֵׁם אַבְיִי, וְאוֹמֵר: "אֵין. כְּדָאֲמְרִי אֵינְשִׁי: שׁוֹתָא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא, אוֹ דְאָבוּהָ אוֹ דְאִמִּיהָ" (=כֵּן. כִּיּוֹן שְׁמָה שֶׁהִתִּינוּק מְדַבֵּר בְּשׁוּק, הוּא מַחְינּוּךְ הָאֵב אוֹ מַחְינּוּךְ הָאֵם). לְפִי זֶה יִחַרַד הָאָדָם, וְתַפֵּל עָלָיו אֵימָתָהּ וּפְחַד, אֵיךְ מְסוּגָלִים הַהוֹרִים, שֶׁהֵם רַק קְרוּצִי-חֲמֹר, לְקַבֵּל אַחֲרֵיזוֹת כְּזוֹת, לְגִדְל אֵת צְאֲצָאֵיהֶם כְּרָאוּי, כְּדַת וְכַדִּין, לְתוֹרָה, לְמַצּוֹת וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים.

וְלִכֵּן, הַתִּירוּץ הוּא, שְׁמַטְעַם זֶה עָשָׂה הַקַּב"ה אֵת עֲצָמוֹ כְּבִיכוּל שׁוֹתֵף עִם הַהוֹרִים בִּיצִירַת הוֹלֵד. שְׁכָן, כְּשִׁישׁ לְהוֹרִים שׁוֹתֵף כְּמוֹ הַקַּב"ה, שֶׁהוּא כָּל-יְכוּל, הֵם מִתְחַזְּקִים בְּרוּחָם וּמְקַבְּלִים עִידוּד מִכֵּךְ. שֶׁהָרִי, בְּוָדָאֵי שֶׁעַל שׁוֹתֵף

כֹּה אֶפְשֶׁר לְסַמוֹךְ, שִׁיִּיעַ לָהֶם בְּגִידוֹל וּבְחִינוּף הַיְלָדִים. (עַל פִּי "אוֹרַה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהוֹר" ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)
"וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ"

בְּגִמְרָא (שֶׁבֶת לֹא) מְסוּפֵר עַל נְכָרֵי אֶחָד שֶׁבָּא לִפְנֵי שְׂמַאי. וְאָמַר לוֹ, לְמַדְנִי אֵת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת. דְּחָפוּ שְׂמַאי בְּאֵמַת הַבְּנִין שֶׁבִּידוֹ. אֲבָל כְּשֶׁבָּא אוֹתוֹ גַּר לְהִלֵּל, נָתַן לוֹ הִלֵּל עֲצָה נִפְלְאָה, וְאָמַר לוֹ: "דְּעֻלְךָ סֵנִי, לְחִבְרֶךָ לֹא תַעֲבִיד (=מָה שֶׁשָּׂנֵא עֲלֶיךָ – אֵל תַּעֲשֶׂה לְחִבְרֶךָ), וְזוֹהִי מִצְוֹת: "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ", וְ"זוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ".

הַמְּגִיד מְדוּבְנָא זִיע"א מְסַבֵּיר, שְׂמָה שֶׁהַתְּכּוּן הִלֵּל הַזֶּקֶן, בְּאוֹמְרוֹ "מָה שֶׁשָּׂנֵא עֲלֶיךָ – אֵל תַּעֲשֶׂה לְחִבְרֶךָ" הוּא עַל הַיִּצְר הָרַע. דְּהֵינּוּ "מָה שֶׁשָּׂנֵא עֲלֶיךָ" – הוּא הַיִּצְר הָרַע, שֶׁהוּא שָׂנֵא עַל כָּל אֶחָד – אוֹתוֹ אֵל תַּעֲשֶׂה לְחִבְרֶךָ. אֵל תַּתְּחַבֵּר אִיתוֹ, וְאֵל תִּתֵּן לוֹ דְרִיסַת רֶגֶל בְּקִרְבְּךָ, וּמִמִּילָא בְּרַגְעַ שְׂתַקִּים אֵת זֹאת – זוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ! בְּעֵינֵי זֶה, הִרְהוֹר"ק רַבִּי בּוֹנִים מִפְּשִׁיסְחָא זִיע"א אָמַר פֶּעַם לְחַסִּידָיו, שְׂאֵת הַיִּצְר הָרַע צְרִיכִים לְרֹאוֹת בְּדַמְיוֹן, כְּמוֹ רוֹצֵחַ, הַעוֹמֵד לְפָנֶיךָ וּבִידוֹ גְרוֹן, וְהוּא מוֹכֵן בְּכָל רֶגַע תְּמִיד לְהַתִּיז אֵת רֹאשְׁךָ... שְׂאֵל אוֹתוֹ אֶחָד מִן הַחֲסִידִים: רַבֵּנוּ, וְאִם קִשָּׁה לְצִיר וּלְדַמְיֵן כֶּךָ אֵת הַיִּצְר, מָה עוֹשִׂים? עֲנֵה מִיַּד הָרַב: "סִימֵן שֶׁהַיִּצְר כְּבָר הַתִּיז אֵת רֹאשְׁךָ מֵעֲלֶיךָ!".
"וְאַהֲבַת לְרַעַף, כְּמוֹךְ אֲנִי ה'"

עַל הַפְּתוּב בְּתֵהִילִים (קכ"א, ה'), "ה' צִלְךָ עַל יַד יְמִינְךָ", אוֹמֵר הַבַּעַשׁ"ט הַקְּדוֹשׁ זִיע"א, שֶׁהַקַּב"ה נוֹהֵג עִמָּנוּ בְּמִידָה כְּנֶגֶד מִידָה, וְהוּא "הַצֵּל" שְׁלֶךְ. וְלָכֵן, כְּפִי שֶׁהַצֵּל שְׁלֶךְ "עוֹקֵב" אַחַר פְּעוּלוֹתֶיךָ וְתַנּוּעוֹת גּוֹפֶךָ. כֶּךָ גַּם הַקַּב"ה הוּא "צִלְךָ", וּמִתְנַהֵג אִתְךָ, כְּפִי שְׂאֵתָה נוֹהֵג עִם חֲבֵרֶיךָ. אִם אַתָּה גּוֹמֵל חֲסָדִים, וְאוֹהֵב אֵת חֲבֵרֶיךָ אֶפְיָלוּ כְּשֶׁאֵינָם רְאוּיִים לְאַהֲבָה, גַּם הַקַּב"ה יִגְלֶה כְּלַפֵּיךָ אַהֲבָה גַּם אִם אַתָּה לֹא רְאוּי לְכֶךָ... וְזוֹהִי שְׂכֵתוֹב, "וְאַהֲבַת לְרַעַף" – שְׂאִם תִּגְלֶה אַהֲבָה לְרַעַף תְּמִיד בְּכָל מְצַב, אִזּוֹ "כְּמוֹךְ אֲנִי ה'", אִךְ הַקַּב"ה יִתְנַהֵג כְּמוֹךָ, וְיִגְלֶה כְּלַפֵּיךָ אַהֲבָה בְּכָל מְצַב... מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם וְהַדְרַת פְּנֵי זֶקֶן" (יט' ל"ב)

חֲכָמֵינוּ זצ"ל אָמְרוּ בְּמַסְכַּת קִידוּשֵׁין (לג', ע"ב): "כָּל תְּלָמִיד חֲכָם, שְׂאִינוֹ עוֹמֵד בְּפָנֵי רַבּוֹ – נִקְרָא רָשָׁע, וְאִינוֹ מְאָרִיךְ יָמִים". וְאִם כֶּךָ נֶאֱמַר עַל תְּלָמִיד חֲכָם, קָל וְחֹמֵר (=עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה) הוּא לְמַתְפַּלְלִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, שִׁישׁ בָּהֶם שְׂמֻזְלֻזִּים בְּכַבּוֹד הָרַב, וְאֵינָם קָמִים לְכַבּוֹד רַבָּם, וְשׁוֹכְחִים שֶׁהָרַב הוּא בְּעֵצָם סֵפֶר תּוֹרָה חַי, וְגַם תּוֹרָה שְׂבַע־פָּה גַּם יָחַד. וְהַעִיר עַל-כֶּךָ הַגְּאוֹן רַבִּי מִשֶּׁה סוֹפֵר, בְּעַל הַ"חֲתָם סוֹפֵר": בְּעֵנֶשׁ נִקּוּב זֶה עַל הָאָדָם – שְׂאִינוֹ מְאָרִיךְ יָמִים – יֵשׁ מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה. שְׂכָן, הָאָדָם שְׂאִינוֹ עוֹמֵד בְּפָנֵי רַבּוֹ – רְאוּי לוֹ שְׂלֹא יֵאָרֶיךָ יָמִים, וְכֶךָ לֹא יִזְכֶּה שְׂאַחֲרַיִם יִקְיָמוּ בּוֹ אֵת מִצְוֹת הַתּוֹרָה "מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם"...
"וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֵת אַחֲתוֹ... וְרָאָה אֵת עֲרוֹתָה... חֲסָד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעִינֵי בְנֵי עַמָּם"

בְּסֵפֶר "אוֹצֵר שִׁיחַת צְדִיקִים" מְסוּפֵר, שֶׁפֶעַם הָיָה בְּעִיר פְּרָאג אִישׁ עֲשִׂיר, שֶׁהָיָה רָשָׁע גְּמוּר וּבַעַל תַּאֲוָה גְּדוֹל. יוֹם אֶחָד נִהְפָּךְ עָלָיו הַגְּלָגֶל, וְיָרַד אוֹתוֹ רָשָׁע מְנַכְסִיו. בְּצֵר לוֹ נָסַע רָשָׁע זֶה לְהַגְהַר"ק בְּעַל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה" זִיע"א, לְחָלוֹת פָּנָיו, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שִׁיתֵּן לוֹ מִכְּתָב הַמְּלָצָה, כְּדִי שִׁיתְּמַכּוּ בּוֹ בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שִׁיגִיעַ לְשָׂם.

הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה", שִׁנְדַע מִי עוֹמֵד לְפָנָיו, לֹא רָצָה לְתַת לוֹ מִכְּתָב הַמְּלָצָה. אִךְ לְאוֹתוֹ רָשָׁע הִיָּתָה מִשְׂפָּחָה גְּדוֹלָה וְנִכְבְּדָה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה" לְהַשִּׁיב אֵת פָּנָיו רִיקָם. מָה עָשָׂה? לְקַח פִּיסַת נֵיָר, וְכָתַב עָלָיו בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "הַמְּחִזִּיק בְּשִׁטְר זֶה הוּא מִתּוֹשְׁבֵי עִירוֹנוּ, וְרְאוּי לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֲסָד שֶׁל קְדוּשִׁים". יָצָא אוֹתוֹ רָשָׁע מִבֵּיתוֹ שֶׁל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה" שְׂמַח וְטוֹב-לֵב, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה מְגִיעַ הָיָה מְרָאָה אֵת הַתְּעוּדָה מִהַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה", וְהָיוּ חוֹלְקִים לוֹ כְּבוֹד, וְנוֹתְנִים לוֹ צְדָקָה מְנָה אַחַת אֶפְסִים. פֶּעַם אַחַת נִקְלַע אוֹתוֹ רָשָׁע לְעִיר, שֶׁהָיוּ בָּהּ רַבִּים מִתְּלָמִידָיו שֶׁל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה". וְכִשְׂרָאוּ אֵת הַתְּעוּדָה שֶׁבִּידוֹ תְּמָהוּ מְאֹד עַל לְשׁוֹן רַבָּם, שְׂכָתַב שֵׁם "חֲסָד שֶׁל קְדוּשִׁים". שְׂכָן, וְכִי מָהוּ אוֹתוֹ חֲסָד שֶׁל קְדוּשִׁים? קָם תְּלָמִיד אֶחָד, שֶׁהִפִּיר אֵת אוֹתוֹ רָשָׁע וּבַעַל תַּאֲוָה, וְגִלָּה לְחִבְרָיו אֵת "פְּנֵי הַלוֹט" שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע. וּמִיַּד הַסִּבִּיר לְחִבְרָיו אֵת כְּוֹנַת הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה". הִנֵּה, אָמַר לָהֶם, בְּפִרְשַׁת "קְדוּשִׁים" כְּתוּב: "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח חֶרֶף. וְזוֹהִי כְּוֹנַת הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה": שִׁיעֲשׂוּ עִם רָשָׁע זֶה "חֲסָד שֶׁל קְדוּשִׁים" - דְּהֵינּוּ, שְׂרָאוּי אוֹתוֹ רָשָׁע לְחֶרֶף. וּבְאֵמַת כֶּךָ קִיָּמוּ בּוֹ...

שֶׁבֶת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעָה: קְדוּשִׁים

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:47

עֲרַשׁ"ק כו' נִיסוֹן תשע"ד (26.4.14)

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:57 ר"ת 20:37

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי ה'" (יט' יח')

בְּפֶרֶשְׁתֵּנוּ, פְּרֶשֶׁת "קְדוּשִׁים", אָנוּ לְמַדִּים עַל אַחַת הַמִּצְוֹת הַכִּי חֲשׂוֹבוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ – "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ" – וּכְפִי שְׂמִיָּא רש"י זצ"ל אֵת דְּבַרֵי חו"ל (תורה כהנים): "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ – אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: זֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּתוֹרָה".

אוֹלָם, יֵשׁ לֹמֵר מֶה שְׂאֵמְרוּ חו"ל, שְׂמִצּוּהָ זֶה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ", חוֹבָה לְקִיָּמָה לֹא רַק בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ, אֲלָא גַם בֵּין הָאָדָם לְרַעֲיָתוֹ וּבֵת זִוגוֹ לְחַיִּים. עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְאַהֲבֹב וּלְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא אוֹהֵב אֶת עֲצָמוֹ, וְאֵף יוֹתֵר מִכֵּךְ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חו"ל (סנהדרין עו'): "הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגֹפּוֹ, וְהַמְכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, וְהַמְדַרְיֵךְ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְשִׂיאִם סְמוּךְ לְפָרְקָם (=קְרוֹב לְזִמְן הַבְּגָרוּת) – עָלָיו הַכְּתוּב אוֹמֵר (איוב ה', כד'): 'וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה' (=הַקֵּב"ה, שְׂשֵׁמוֹ שְׁלוֹם, שׁוֹכֵן בְּבֵיתָךְ).

וְעוֹד הוֹסִיפוּ וְאָמְרוּ חו"ל בְּגִמְרָא (ב"מ נט'): "...לְעוֹלָם יֵהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבוֹד אִשְׁתּוֹ. שְׂאִין בְּרַכָּה מִצְוִיָּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלָא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שְׂנַאָמֵר (בראשית יב'): 'וְלֹאֲבָרָם הֵיטִיב (הַקֵּב"ה) בְּעִבּוּרָהּ (=בְּזִכּוֹת שָׂרָה). וְהִינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבָנֵי מַחוּזָא (=וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר רַבָּא לְבָנֵי מַחוּזָא): אוֹקִירוּ לְנַשְׂיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ... (=כְּבָדוֹ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׂתַתְּעִשְׂרוּ).

מְבוֹאֵר מְכַאן, כִּי עֵיקַר הַבְּרַכָּה בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא בְּזִכּוֹת אִשְׁתּוֹ, כְּפִי שְׂאֵמֵר הַחֲכָם מְכַל אָדָם (משלי יח, כב'): "מִצָּא אִשָּׁה – מִצָּא טוֹב, וַיִּפֶק רִצּוֹן מֶה".

וְהִנֵּה, כְּפִי שֶׁהִבְאֵנוּ, עֵיקַר הַבְּרַכָּה בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא בְּזִכּוֹת שֶׁהָאָדָם זֶהִיר בְּכַבוֹד אִשְׁתּוֹ. וְצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, מִדּוּעַ כָּל הָאוֹהֵב וְהַמְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ זֹכֵה לְעִשְׂרֹת וּלְבְּרָכוֹת?

וַיֵּשׁ לֹמֵר מֶה שְׂכַתּוּב בְּגִמְרָא (יבמות סג'): "אֲשַׁכְּחִיָּה (=פְּגֵשׁ) רַבִּי יוֹסִי לְאַלְיָהוּ (הַנְּבִיא). אָמַר לוֹ (רַבִּי יוֹסִי לְאַלְיָהוּ): כְּתִיב 'אֶעֱשֶׂה לּוֹ עֲזָרָה, (וְאִם כֵּךְ) בְּמֶה (הָאִשָּׁה) עוֹזְרָתוֹ לְאָדָם? אָמַר לוֹ (אַלְיָהוּ הַנְּבִיא לְרַבִּי יוֹסִי): אָדָם מִבִּיא חֵיטִין (לְבֵיתוֹ), חֵיטִין כּוֹסִס (=הָאִם הוּא טוֹחֵן אֶת הַחֶטָּה)? (מִבִּיא) פֶּשֶׁתָּן, פֶּשֶׁתָּן לּוֹבֵשׁ (=הָאִם הוּא טוֹוֶה אוֹתָם לְבַגְדִּי)? לֹא נִמְצְאָת (הָאִשָּׁה) מְאִירַת עֵינָיִם (לְבַעֲלָהּ) וּמַעֲמִידָתוֹ עַל רַגְלָיו?".

וּפֶרֶשׁ הַ"קֶּרֶן דָּוִד" (חיי שרה) אֵת הַכְּתוּב בְּגִמְרָא, וְאָמַר: אִם הָאִשָּׁה לֹא תִסִּיעַ לְבַעֲלָהּ בְּהַכְנַת כָּל צָרָפֵי הָעוֹלָם הַזֶּה (וְהַבַּעַל יִצְטָרֵךְ, לְטַחֵן וּלְבָשֵׁל וּלְהַכִּין אֶת כָּל צָרְכָיו), כִּי אִזּוֹ לֹא יִהְיֶה לוֹ זִמְן לְעִסּוֹק בְּתוֹרָה.

אֲבָל, עַל-יְדֵי שֶׁהָאִשָּׁה מְסִיעַת לוֹ וְטוֹרַחַת בְּעֵנְיָי הָעוֹלָם הַזֶּה, מִמִּילָא הַבַּעַל יִכּוֹל לְעִסּוֹק בְּתוֹרָה. וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר אֲלֵיהוּ לְרַבִּי יוֹסִי בְּמַתְק לְשׁוֹנוֹ שֶׁהָאִשָּׁה: "נִמְצְאָת מְאִירַת עֵינָיִם" – שְׁכָן עַל-יְדָהּ הוּא זֹכֵה לְבַעֲלָהּ לְאוֹר הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי כֵךְ "וּמַעֲמִידָתוֹ עַל רַגְלָיו".

עַל-פִּי זֶה מְבַאֵר הַ"קֶּרֶן דָּוִד" אֵת הַכְּתוּב בְּגִמְרָא (סוטה יז'): "דְּרִישׁ (=דֶּרֶשׁ) רַבִּי עֲקִיבָא: אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ – שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן". וּפֶרֶשׁ רש"י, שְׂכִינָת רַבִּי עֲקִיבָא הִיא שְׂשֵׁם יְהוָה בֵּינֵיהֶם – י' אֲצֵל אִישׁ ו-ה' אֲצֵל אִשָּׁה. וְצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, מִדּוּעַ דּוֹקָא אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ, יְהוָה, מִשֵּׁם ה' יִתְבַּרְךָ, נִמְצְאוֹת בְּתוֹךְ אִישׁ וְאִשָּׁה?

וְתַרְזֵן הַ"קֶּרֶן דָּוִד", וְאָמַר, שֶׁהִנֵּה כְּתוּב (ישעיה כו, ד'): "...כִּי בְיָהּ, ה' צוֹר (=צִיר) עוֹלָמִים". וּמְבוֹאֵר בְּגִמְרָא (מְנַחוֹת כט'), שֶׁהַקֵּב"ה צוֹר/צִיר וּבָרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת בְּאוֹתִיּוֹת "יְהוָה": הָעוֹלָם הַבָּא נִבְרָא בְּאוֹת י', וְהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּאוֹת ה' (כְּמוֹ שְׂכַתּוּב "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם" – אֵל תִּקְרָא "בְּהַבְּרָאָם", אֲלָא ב-ה' בְּרָאָם).

וּלְפִי זֶה מְבוֹאֵר, מִדּוּעַ הִשְׂרָה הַקֵּב"ה דּוֹקָא אֶת הַשֵּׁם יְהוָה אֲצֵל הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה. שְׁכָן, הָאוֹת י' אֲצֵל הָאִישׁ בְּאֵה לְרַמּוֹ שֶׁהָאִישׁ צָרִיךְ לְעִסּוֹק בְּעֵנְיָי הָעוֹלָם הַבָּא – דְּהִינּוּ, לְעִסּוֹק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. וְאֵילוּ הָאוֹת ה', שֶׁהִיא אֲצֵל הָאִשָּׁה, בְּאֵה לְרַמּוֹ שֶׁהִיא צָרִיכָה לְסִיעַ לְבַעֲלָהּ בְּהַכְנַת עֵנְיָי הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְהִנֵּה, מְבוֹאֵר בְּגִמְרָא (יבמות סב'): "כָּל אָדָם שְׂאִין לוֹ אִשָּׁה... שְׂרוּי בְּלֹא תּוֹרָה". נִמְצָא, שְׂבִלָא אִשָּׁה, הַמְכִינָה

והמבשלת והטורחת בשבילו בכל עניני העולם הזה, אין האדם יכול לעסוק בתורה, וממילא אין לו את הפרכות הבאות בזכות התורה.

לפי זה מבואר היטב מאמר חז"ל: "...לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו. שאין פרכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו... והיגו דאמר להו רבא לבני מחוזא (=וזהו שאמר רבא לבני מחוזא): אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו..." (=כבדו את נשותיכם כדי שתתעשרו). כיון שהאדם זוכה לפרכות רק בזכות אשתו, הטורחת והמבשלת, ועל-ידי כך מאפשרת לו לעסוק בתורה ולקבל את שכר התורה בעולם הזה. ולכן, נמצא שכל הפרכות שזוכה להן האדם – הן בזכות אשתו.

ועל-כך אמר החכם מכל אדם (משלי יח, כב): "מצא אשה מצא טוב", ואין טוב אלא תורה, (שנאמר: "כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו"), שעל-ידי האשה זוכים לטוב – גם לתורה הנקראת טוב, וגם לכל הפרכות שמקבלים כל העוסקים בה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"מרבה בשר מרבה רמה" (פרקי אבות ב' ז')

על הכתוב בפרקי אבות "מרבה בשר מרבה רמה", אומרים חז"ל, שצריך האדם לדעת שנשמתו חצובה ממקור הקדש, והיא חלק אלוה ממעל, והיא הדבר הכי יקר שיש לו, וערפה לא יסולא בפז וביהלומים. ולכן צריך האדם לשמור על נשמתו מכל משמר, לבל ילכלך ויטנף אותה **בעונות ובחטאים**, ובודאי חייב הוא לקימה ולהחיותה על-ידי "מאכל ומשקה", שהם דברי תורה ומעשים טובים.

ועוד אומרים חז"ל אל ישקיע האדם את רב זמנו בגופו ובהיצוניותו. באכילה ובשתיה, עד שנעשה שמן ובעל-בשר, הוא מרבה עליו את **הרמה בקבר**, כפי שכתוב: "מרבה בשר מרבה רמה".

ואל יאמר האדם: וכי מה אכפת לי? שהרי אני מת ואין אני מרגיש בכך. שכן, אומרים חז"ל (מסכת שבת יג' ע"ב): "קשה **הרמה למת**, כמחט בבשר החי".

ויש להוסיף מה שכתוב בפרקי אבות (ד, ד): "רבי לויטס איש יבנה אומר... שתקות אנוש **רמה**". ופרש ה"ערכי נחל", שה**רמה** מקוה ומיחלת שהאדם יהיה בריא ושמן, כדי שיהיה לה די לאכול ממנו. והדבר דומה לאדם, המפטם בהמה כדי שתהיה שמנה לשוחטה. האם יתכן לומר שהבהמה מקוה להשמין? ודאי שלא כן, אלא בעל הבית שלה מקוה שתשמין, כדי שיהיה לו יותר בשר לאכול.

כך **הרמה**, שהיא בעלת הבית על גוף האדם, מקוה וממתינה לבשר גופו לאחר מותו. ולכן, מה שכתוב "תקות אנוש **רמה**", אין הפונה לתקותו של האדם, אלא תקות **הרמה**, המחפה לאדם בקבר.

"לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו" (יט' יא')

הצדיק רבי משה צבי ורטהיים עשה פעם את השבת בעירה אחת, בסביבת מקום מגוריו בסוארן שבפודוליה. לאחר שהבדיל על הכוס במוצאי שבת, נכנס אליו בחור יהודי, וספר בקול בכי, שהוא משמש כמשרת אצל מוכר יין אחד, וזה שנים שהוא אוסף פרוטה לפרוטה, כדי לבנות לו בית מגורים, ועתה אבד לפתע כל כספו. רבי משה צבי הרגיע את הבחור המבוהל, ובקש לשמוע מפיו פרטים נוספים בענין הכסף שאבד לו במקום עבודתו.

אמר הבחור לרבי: "הטמנתי את הכסף בערב שבת בין חביות היין, והנה, מקודם באתי להוציא את כספי, ופרוטה שחוקה אחת לא מצאתי שם!"

מיד שלח הצדיק לקרוא למוכר היין, ואמר לו: "כיון שאתה טוען שאין לך יד בממון שאבד למשרת שלך, יש מקום לחשוש שכספו נגנב על-ידי נוכרי. ואם כך הדבר, אזי כל יינה הוא "נסך", ואסור לכל אדם מישראל לשתותו". תוך כדי דיבור, צוה הרבי למשרתו, שיכריז בכל בתי הפנסת, שיינו של אדם זה הוא "נסך", ואין לקנותו בשום פנים ואופן.

כשראה מוכר היין שנגלע לעסק ביש, וכי הוא עלול להפסיד ממון רב אם יינותו יאסרו ברבים, הודה באזני הרב, שאמנם הוא הוא שגנב את כספי משרתו. מיד מהר הוא לביתו, והביא את צרור הכסף הגנוב, שהופר על-ידי בעליו. רק אז הורה הצדיק מסוארן לבטל את האיסור שהוציא לפני-כן על אוצרות היין של האישי...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: קְדוּשִׁים

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:47

עֲרַשׁ"ק כו' נִיסוֹן תשע"ד (26.4.14)

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:57 ר"ת 20:37

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי יְהוָה" (יט' יח')

עַל מִצְוֵה זו – "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי יְהוָה" – אוֹמֵר הַרְה"ק כ"ק מֶרֶן הַשָּׂר שְׁלוֹם מִבְּעֶלְזָא זִיע"א, כִּי עַל-יְדֵי אַהֲבַת חֲבֵרִים "מִמְתִּיקִים" אֶת הַדִּין, וְהוֹפְכִים אֶת הַשֵּׁם "אֱלֹהִים" (שֶׁהוּא מִידַת הַדִּין) לְשֵׁם "יְהוָה" (שֶׁהוּא מִידַת הַרַחֲמִים). וְדַבֵּר זֶה, אוֹמֵר הַרְה"ק מִבְּעֶלְזָא, רְמוּזוֹ בְּפִסּוּק "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי יְהוָה". שָׁכֵן, אִם תֹּאחֲבֵב אֶת חֲבֵרְךָ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים, אִז "כְּמוֹךְ", שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיָּה "אֱלֹהִים" (שֶׁהוּא שֵׁם מִידַת הַדִּין) נִהְפָּךְ לְ"אֲנִי יְהוָה", שֶׁהוּא שֵׁם מִידַת הַרַחֲמִים.

עַנְיָן זֶה אֲנִי לוֹמְדִים גַּם מִדְּבַרֵי הַחֲכָם וְהַמְקוּבָּל רַבֵּי חַיִּים וַיִּטְאֵל (גְּדוּל תַּלְמִידֵי שֶׁל הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ) שֶׁהֵעִיר עַל פִּסּוּק זֶה, וְאָמַר: צָאוּ וּרְאוּ מָה גְדוּל כַּח אַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת! בְּשַׁעַה שְׁשָׁנִי בְּנֵי אָדָם רוֹחֲשִׁים אַהֲבָה כְּנֶה וְאַמִּיתִית זֶה לְזֶה, הַקַּב"ה מְשַׁרֵּה שְׁמוֹ וּשְׂכִינָתוֹ בֵּינֵיהֶם.

וְרָמְזוּ לְדַבֵּר: "אַהֲבָה" בְּגִימַטְרִיָּה – 13, וְכֹאשֶׁר קִיַּמְתָּ אַהֲבָה הַדְּדִית בֵּין שְׁנֵי אֲנָשִׁים, הָרִי הִיא אַהֲבָה כְּפוּלָה, וּבִסְךְ הַכֹּל נִקְבָּל 26, בְּדִיוֹק בְּגִימַטְרִיָּה שֶׁל שֵׁם הַקַּב"ה "יְהוָה" (אַהֲבָה+אַהֲבָה=יְהוָה). הוּא שְׁנַאמַר: "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי יְהוָה" – כְּשֶׁתִּגִּיעַ לַמְדְרָגָה שֶׁל אַהֲבַת הַזּוּלָת בְּלִי שׁוּם נְגִיעָה, בּוֹדָאֵי תַעֲוֹרֵר גַּם בְּחֲבֵרְךָ אַהֲבָה שְׁלֵמָה כְּלַפֵּיךָ, וְהַתּוֹצֵאָה מְאַהֲבָה כְּפוּלָה זֶה תֵּהָא "אֲנִי יְהוָה" – שֶׁהַקַּב"ה יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ בֵּינֵיכֶם.

בְּעַנְיָן זֶה מְסַפְּרִים עַל הַרְה"ק רַבֵּי נִפְתָּלִי צְבִי מְרוֹפְשִׁיץ זִיע"א, שֶׁבְּהִיוֹתוֹ יֶלֶד כְּבֵן שְׁלֹשׁ, לָמַד בַּחֲדָר "סִידוֹר" אֶצֶל אֶחָד מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר. כְּאֶשֶׁר הִגִּיעַ לְשֵׁם ה' יִתְבַּרְךָ, שֶׁהִיָּה אִז כְּתוּב בְּסִידוּרִים "י", הַסְּבִיר לוֹ הַמְּלַמֵּד, שְׂכֹאשֶׁר שְׁתֵּי אוֹתִיוֹת י' נִצְבּוֹת בְּיַחַד, הָרִי זֶה שֵׁם ה' (הַמְּדַפְּסִים בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה לֹא רְצוּ לְהַדְפִּיס אֶת שֵׁם ה' בְּמִלּוּאוֹ, וְלִכֵּן פְּתָבוּ "י"). וְהִנֵּה, כְּאֶשֶׁר הִגִּיעַ הַיֶּלֶד לְסוֹף פִּסּוּק, הִמְצוּיָן עַל-יְדֵי שְׁתֵּי נְקוּדוֹת (:), חָשַׁב שֶׁהֵן שְׁתֵּי יוּדִין(=י'), וְהִכְרִיז בְּקוֹל גְּדוּל אֶת שֵׁם ה'. מִיַּד תִּקַּן אוֹתוֹ הַמְּלַמֵּד, וְאָמַר לוֹ שְׂאִין זֶה שֵׁם ה', אֶלָּא סוֹף פִּסּוּק. שָׁאֵל אוֹתוֹ הַיֶּלֶד בְּתַמִּיָּהּ, מִדּוּעַ שְׁתֵּי יוּדִין בְּאִמְצָא הַפִּסּוּק הוּא שֵׁם ה', וְאִילוֹ בְּסוֹף הַפִּסּוּק אֵינּוּ שֵׁם ה'?

הִשִּׁיב לוֹ הָרַב וְאָמַר: כְּאֶשֶׁר שְׁתֵּי יוּדִין(=וְהַתְּכּוּן לַיהוּדִים) יוֹשְׁבִים זֶה לְצַד זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְאַחֲדוּת, הָרִי נַעֲשֶׂה מְזֶה שֵׁם ה'. אֲבָל, בְּסוֹף הַפִּסּוּק, כְּאֶשֶׁר שְׁתֵּי הַיּוּדִין (:), מִתְנַשְׂאוֹת הָאֲחַת מֵעַל חֲבֵרְתָּהּ, אֵין זֶה שֵׁם ה', אֶלָּא הַפִּסּוּק! וְעַל זֶה רוֹמְזוֹ הַפִּסּוּק "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי יְהוָה": כְּאֶשֶׁר קִיַּמְתָּ אַהֲבַת רַעִים בֵּין שְׁנֵי יְהוּדִים, מִיַּד מִיַּחַד הַקַּב"ה אֶת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם, וּמְקוּיָם בָּהֶם "אֲנִי יְהוָה".

"וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ" (יט' יח')

הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ, (בְּסִפְרוֹ "שַׁעַר הַגְּלִגּוּלִים"), כּוֹתֵב שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְקַיֵּם אֶת כָּל תְּרִי"ג(=613) מִצְּוֹת דְּאוּרִיתָא (=שְׁבַתוֹרָה), וְכֵן גַּם אֶת שְׁבַע מִצְּוֹת דְּרַבְּנָן(=שֶׁל הַחֲכָמִים). וְאִם הָאָדָם לֹא קִיַּם אֶת כָּל הַמִּצְּוֹת הַלְלוּ כַּתְּרִין(=620) מִצְּוֹת, הָרִי הוּא חַיֵּב אַחֲרָי מִיתָוּ לְהַתְּגַלְּגַל וְלָרַדֵּת שׁוּב לְעוֹלָם הַזֶּה, כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת הַמִּצְּוֹת שֶׁחָסִיר. וְהִנֵּה, לְכַאוּרָה הַדְּבַר תְּמוּהָ. הָרִי אֵין לְאָדָם אִפְשָׁרוּת לְקַיֵּם אֶת כָּל כַּתְּרִין(=620) הַמִּצְּוֹת! שֶׁהָרִי יֵשׁ מִצְּוֹת שְׁשִׁיכוֹת רַק לְפָתֵן, וַיִּשְׁנֵן מִצְּוֹת שְׁשִׁיכוֹת רַק לְלוֹי, אוֹ לְיִשְׂרָאֵל, וְאֵין לָנוּ אִפְשָׁרוּת לְקַיֵּמן. אִם כֵּן, לְכַאוּרָה, נִצְטָרְךָ לְחַזוֹר בְּגִלְגּוּל שֶׁל כְּהֵן אוֹ לְלוֹי אוֹ יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְהַשְׁלִים מִצְּוֹת אֵלּוּ. וּמָה יֵשׁ בְּאִפְשָׁרוּתָנוּ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת כָּל 620 הַמִּצְּוֹת בְּגִלְגּוּל אֶחָד?

אוֹמְרִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁזֵהוּ בְּאַמֶּת מָה שְׂבַקְשׁ אוֹתוֹ גֵּר, כְּשֹׁאמֵר לְשִׁמְאִי: "לְמַדְנִי אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, כְּשֹׁאנִי עוֹמֵד עַל רֶגֶל אַחַת". כְּלוּמַר, לְמַדְנִי לְקַיֵּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, אֶת כָּל מִצְּוֹתֶיהָ – "עַל רֶגֶל אַחַת" – כְּלוּמַר בְּפַעַם אַחַת, בְּגִלְגּוּל אֶחָד (בְּהִיוֹתִי בַחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה), כְּדֵי שְׁלֹא אֶצְטָרְךָ לְהַתְּגַלְּגַל לְהִיוֹת כְּהֵן אוֹ לְלוֹי, כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת הַמִּצְּוֹת שְׁלֹא יְכוּלְתִי לְקַיֵּם בְּהִיוֹתִי יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה, שִׁמְאִי דְחַפּוֹ "בְּאַמֶּת הַבְּנִיָן" שְׂבִידוֹ, שָׂכֵן שִׁמְאִי סִבַּר שְׂבַאמַת אֵי-אִפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְּוֹת בְּפַעַם אַחַת

בעולם הזה, אלא צריכים לחזור בגלגול ולהשלים את החסר. אבל כשבא אותו גר להלל, נתן לו הלל עצמה נפלאה כדי לא לחזור בגלגול, ואמר לו: "דעלך סני, לחברך לא תעביד(=מה ששנוא עליך - אל תעשה לחברך), וזוהי מצות: **ואהבת לרעך כמוך**", ו"זו כל התורה כלה" - אמר לו הלל.

והפונה היא: כאשר האדם מקים את **ואהבת לרעך כמוך** - לאהוב כל יהודי כמו את עצמו, ובהיותו יודע שכל ישראל ערבים זה לזה, כגוף אחד בלב אחד - ממילא אם חברו מקים מצוה מסוימת, שהוא לא יכול לקימה, נחשב לו כאילו הוא קים מצוה זו. ולמה הדבר דומה? לאדם שמניח תפילין בראשו ובזרועו. וכי שיק לומר שרק היד והראש קימו מצות תפילין, ושאר האיברים לא? ודאי שזה לא נכון! כיון שכל האיברים מחוברים בגוף אחד ובנפש אחת, ולכן נחשב כאילו כל האיברים קימו מצות תפילין.

וכך, כאשר איש ישראל מקבל עליו את **ואהבת לרעך כמוך**, אזי נחשבים כל ישראל כאיש אחד, וממילא אם אחד קים מצוה מסוימת, נחשב כאילו כל ישראל קימו מצוה זו. לכן, אפילו אם האדם אינו כהן, מכל מקום כאשר כהן מקים מצוה, נחשב הדבר כאילו הוא קים מצוה זו. וזהו שאמר הלל לאותו גר: "דעלך סני, לחברך לא תעביד(=מה ששנוא עליך - אל תעשה לחברך) - כיון שעל-ידי מצות **ואהבת לרעך כמוך** תוכל לקים את כל מצות התורה "על רגל אחת", כלומר בגלגול אחד... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם" (יט' ב')

שינוי ב"ויקרא רבה" (כד', ט) על הפתוב: "כי קדוש אני" - "קדושתי למעלה מקדושתכם". ולכאורה צריכים אנו להבין, וכי מהו החידוש בכך שקדושתו של הבורא יתברך היא למעלה מקדושת בני ישראל? והרי הדבר הוא פשוט וברור!

אלא שהפונה היא, שהקב"ה מקבל את פוחו וקדושתו, כפיכול, מעם ישראל. וזהו שאומר המדרש: "קדושתי למעלה" - הקדושה שלי, שנמצאת למעלה בשמים, היא **"מקדושתכם"** - שפני גדל קדושתכם למטה בארץ, המלאה נסיונות, כן גדל קדושתי.

והוא הדבר, כמו מה שאמר רבנו האר"י הקדוש זצ"ל, על הפתוב בפרקי אבות (ב', א): "דע מה למעלה ממך" - אם ברצונך לדעת מה קורה למעלה בשמים, הרי זה **"ממך"** - כפי מעשיך למטה, כן למעלה בשמים: אם האדם מקים מצות, הרי הוא בונה למעלה עולמות, ואם חלילה אין הוא מקים מצות, ואף עובר על הפתוב בתורה, הרי הוא חלילה מחריב עולמות למעלה בשמים.

"קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם. (יט' ב')

איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו, אני ה' אלהיכם.

אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, אני ה' אלהיכם"

הגאון, רבי אברהם אבלי מפוסבול, מסביר את סמיכות שלושת הפסוקים בדרך זו: כל שלושת הפסוקים מסתימים במילים "אני ה' אלהיכם". וכל פסוק מכון כנגד סוג מיוחד בעם ישראל, ולכלם ה' הוא האלקים.

וכך אומר הקדוש-ברוך-הוא לישראל: "קדשים תהיו" - ישנם יהודים קדושים, המקדשים עצמם גם במותר להם, ולא לה בודאי אומר הקב"ה "אני ה' אלהיכם".

הפסוק הבא אומר "איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו", והוא מכון כנגד אותם אנשים השומרים מצות שכליות כגון כיבוד אב ואם, וגם שומרים שבת כי היא מצוה עקרונית ואנושית, שהרי לכלם יש יום מנוחה, והדבר נראה להם הגיוני - וגם לאלה אומר הקב"ה "אני ה' אלהיכם".

והפסוק השלישי אומר: "אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם", והוא מכון כנגד אותם האנשים שפרקו מעליהם על מלכות שמים, אך עדין לא המירו את דתם ואמונתם. גם לאלה אומר השם יתברך "אני ה' אלהיכם". וכל זאת, כדי ללמדנו, כי כל היהודים הם בני אל חי, ואסור להתיאש משום יהודי, אלא יש לקרבו עוד ועוד לחיי תורה ומצות.

"איש אמו ואביו תיראו..." (ויקרא יט ג)

לפני שנים רבות נפטר בבני ברק אדם. והנה, לאחר כמה שבועות נפטר גם בנו. ותהם(=ותסער) כל העיר על-כך, שכן מקרה כזה לא היה זכור להם. מיד מהרו אל ה'חזון איש'. אולם, ה'חזון איש' בטל את הענין במחי-יד, ואמר להם: אתם יודעים כמה פעמים בא אלי האבא ובכה על הצרות שבנו עושה לו? ולכן - הוסיף ה'חזון איש' - עתה, לאחר שנפטר, קרא האב לבנו לדין תורה בבית דין של מעלה, על כל הצער שצער אותו. מעשה זה מביא הגר"ח קניבסקי, בספרו 'אורחות ישר'. והוא מוסיף ואומר, שעל כיבוד אב ואם נפרעים גם בעולם הזה. וכמו שהאדם מתנהג עם הוריו - כך בניו יתנהגו עמו, וזה מהדברים שרואים גם בזמנינו.

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!